

שם משמעון

מכיל תולדות וקורות ימי חי' השר וקדוש בישראל, בעושר ובתורה
וביראת האל. הגביר האדיר וצדיק יסוד עולם, רב פעלים, עבד נאמן
לה' ולתורתו ולדתו, אשר הקים שליטה עמדי עולם בצדקתו ובנדיבות
לבו, ובעבודתו, תפארת ישרון, מידה **שמעון בנימין וואלף** וצ"ל
המכונה ווילי, ווילהעלעס כאראן פאן ראטהשילד האסאך אל עמיו
ביום ו' עש"ק ה' שבט תרס"א לפ"ק בק"ק פראנקפורט דמיין יע"א.

גם הצגתי לזכר עולם דבריו הנעימים מדבש מתוקים שבעתים מזוקקים
מפורש יוצא מפיו המהור עפ"י מקורים נאמנים כמאמר החכמים ז"ל
אין עושין נפשות לצדיקים דבריהם הן זכרונם (בסמ' שקלים פה).
ממני הצעיר דוד **תאומים** יושב ודורש במיהמ"ד פה קאלאמעא
בן הגאון המפורסם רבינו **משה תאומים** האבד"ק האדאדענקא נכד
לעמודי התורה מאורי הגולה מ' **יעקב מליסא** והחכ"צ וצ"ל.

ל ע מ ב ע ר ג

בשנה . ת ר ס ב לפ"ק

SZEM MSZYMIN

Verfasser Dawid Thünim Kolomea (Galicien)

VERLAG des VERFASSERS

Nachdruck strengs Verboten

Buchdruckerei Ch Rohatyn Lemberg 1902

דברי אבל ותנחומים מחכם ומופר אחד

הן למותו תדמע כל עין
כולנו אבליו ומנחם לנו אין
ינחמנו ה' היושבי בשמי שמים
את אבליו ציון ואבלי ירושלים !

שמעון איננו ובנימין נלקח מעינינו
מת גבורנו אשר בצלו חסינו וחיינו
עז למלכו וכבוד לאומים שמשנו ומגנו
ואלפי רבבות עם אנחנו ביתומים היינו
נבוכו כל הצאן ונחרדו כי נאסף **הזאב**
הוי מה רב שברנו ומי ירפא **הכאב** ?
הן למותו וכו'

בנימין ידיר ה' הדגול מרבבות
נפש שהורה וחלאת הנז' בה אין
יראת ה' אוצרו ולו כל חמדת הלבבות
מבצר לדתו ושומר מצוה כבבת עין
ימיו קרושים ועושר ביתו תורה
נר ה' כל דרכיו וכל מעשיו אורה
הן למותו וכו'

ואלפי רבבותיו ורובי רכושיו וקניניו
וכל סגולותיו הרבות ושירותיו
אוצר קודש הם לכל חפציו ועניניו
לכבוד ה' ועמו חוקותיו ותורותיו
פה ישכון כבוד ה' בלב האדם פנימה
מקדש ה' הוא כוננהו נפש תמימה !
הן למותו וכו'

כראון ובר **און** שר וגדול בישראל
רב פעלים קבץ והקדש שם האל

רשום לא מאסת ואל דלים מאד השכלת
אהבת צדק וחסד רדפת וחפצת
מרף המצאת לרעבים ומשפחות רבות כלכלת
קייט עוזר ליתומים ולישועתם אצת
ומידך נפשות רבות מירי מות נחלצו
ומי ימנה מדותיך ושבתך מה מאור נמלצו
הן למותו וכו'

שם עולם עשית לך ביבשה ומעבר לימים
יחד יתברכו כך ממלכות ועמים
למופת היית לישראל כל הימים
דורש שלום לכל ועושה חסד עולמים
ומי ימנה צדקותיך ומי בא בסודך
ואך איש כמוך ידע לערוך כבודך
הן למותו וכו'

ה' יגדור פרצותינו ויאמר ירך הרף
למלאך המשחית אשר לא ישבע טרף
וימתח דמעה מכל עינים כי מתינו יחיה
ויחיש גואלו וינחמנו בירושלים וכחולמים נהיה
אמן ואמן

רבן שמעון בן גמליאל אומר
על שלשה דברים העולם עומד בו:
(שם משנה י"ח).

שמעון הצדיק ה' משיירי כנסת
הגדולה הוא ה' אומר על שלשה בו:
(אבות פ"ג משנה ב')

סוף דבר הכל נשמע סוף דיבורו של אדם הכל משמיעין את מעשיו כישר ה' פלוני וכו' (מדריב קהלת בסופו).

תולדות השר וגדול ליהודים רב פעלים תפארת ישורון צדיק בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו והוא למופת לדור דורים הרב ר' שמעון בנימין וואלף המכונה באראן קארל וילהלמס פאן ראטהשילד זצ"ל בעיר פפד"מ.

כשמש צדקה ומרפא בכנסיה אשר האירה ביקר ובזיו אורה הגדול את התבל מסביב, חשכה פתאים בצהרים ואפלה וצלמות כמו את כל הארץ, כרעם בגלגל המרגיו ארץ, בן החריד את לבות כל נפשות ישראל קול השמועה האיומה מהאסון הגדול הזה אשר קרנו ואשר מהר בברק לכל מדינה ומדינה, ולכל עיר ועיר ולכל מקום אשר הגיע אבל כבוד בני ומספד ליהודים, כי אבירה גדולה ויקרה אשר אין לנו תמורתה אבדה קהלת ישראל, נפלה עטרת ראשם פנה הודם פנה הדרם, כי השוע וגדיב השר וטפסר ר' שמעון בנימין וואלף הנ"ל נאסף אל עמיו ונתבקש בישיבה של מעלה ביום ה' עש"ק ה' לירה שבט תרס"א בשנת הע"ג לימי חייו ג' כשנת 1828 בישיבה אשר לחורש האביב נולד המנוח בעיר פפד"מ לשעשועי אביו השר האדיר המרום מ' קלונימוס קלמן מכונה באראן קארל פאן ראטהשילד (בן האדיר המרום לשם ולתהלה הנכבד בעיני השרים וסגנים מ' מאיר אנטשיל ראטהשילד זצ"ל, המיסד את בית ראטהשילד בפפד"מ) ובהיותו כבן שלש שנים בא עם אביו לעיר נעאפאל, אשר שם ה' כבר סנק לבית מוסחר ראטהשילד, ויתגהו על יד מורה ומחנך ואלפחו מדעים ותושי, (לפי הגשמע ה' המורה הע מעללים מנעוריו), הנער עשה חיל בלמדיו ויצטיין בכשרונותיו הגעלים, וירכש לו ידיעות רבות וגם מלאכת הצויר לא היתה לו זרה, ולפעמים משך בחרט ציור אך לדת ישני הברון נתן הכבוד, ודבק בה בכל לבבו ובכל נפשו, ותורת ה' היתה מעוזו, ועד יומו האחרון היתה היא כל שעשועי נפשו, והנער בן י"א שנה נסע את מורו לעיר פפד"מ לדורו השר הבאראן הגדול בתורה ובמדעים מ' אנטשיל ראטהשילד ז"ל והוא השריש על תלמי לבבו את יראת ה' שית' קודמת לחכמתו, ובהיות הנער בן י"ד שנה עזב את מורו זה ונסע לישיבת הרב הגאון מ' שמואל

שם משמעון

באנדי זצ"ל האבדיק מאינין, ומשם פנה להרה"ג מי צבי הערש לעהרען לקי אמסטערדאם בירת הולאנד, ויבקשהו לקרבוו אל ישיבת אחד מן הגאונים באישכנז וכתוב ספר אל הה"ג ר' שלמה פאזען ז"ל בפסד"מ ויקבלו בסבר פנים יפות, ומפי מורו זה שמעה אנני למודים בשבע ושלשים שנה, ובזמן הארוך הזה לא גרע לבקר מדי יום ביומו את היכל מורו למצער כשתי שעות ביום ועד יום מותו קרא אותו מורי ורבי, לא עצרוהו הגשם והשלג, וכל המסחרים חוזר גדולים לקבל פני רבו בכל יום שיאציל עליו מתורתו ודעה בינתו, גם בלילי שבת יור"ש לא גרע חוקן לקחת תורה מפי רבו ולמד ממנו גמרא עם פסקי תוס' ושיע' : לפני המשיח וששה שנה תקעו חורו אוהלם בפסד"מ :

להמנוח ה"י שלשה אחים האחד מאיר קארל השני אדאלף והשלישי אלכסנדר שמת מרם הגיע לשנת החמישים, הבאראן אדאלף היה למושב לו עיר פאריז וזה לפני שנתים מת. המנוח ואחיו מאיר קארל היו יורשי דודם ה"י אנטישיל ז"ל וינהלו את בית המסחר המפורסם בכל קצוי תבל ובמות מאיר קארל ה"י המנוח לבדו ראש בית המסחר וינהלו בתבונה ודעת וביארו על במתי על, בהריצות גדולה עבד עבודתו, וכל השתדלותו היתה להגדיל את בית מסחרו ולהאדיר, בימי עלומיו ובעת בריאותו לא ה"י לו נאמן בית מוסחר פרנקרייט, וכל דבר קטן וגדול הביא הוא בכבודו ובעצמו בסדר ומשטר נכון, אך בוקתו כאשר הולשת הזקן גברה עליו לקח לו אנשים נאמנים והמה הקלו מעט עבודתו, ובכל זה התם עצמו וקיים ואשר הוא לבדו את כל שטרי חוב והשובבים והתן והעניש לא העבירותו על דעת קונו, מרוב המויליונים לא בעט במצות ולא סאם בתורה, הישלחן ערוך ה"י נר לרגלו ועל פיו ה"י יוצא ובא, הוא לא נטה מתורת ה"י ימין ושמאל לא עבר על דברי הכז"ל, ומצוה קלה מן הקלות עשה בנדרות ובהתלהבות כמ" מצוה המורה שבהמירות, אחרי מות רבו הניל בשנת תרל"ט דבק לאהבה את הרה"ג מי שלמה פראס ז"ל ואף כי רבו עליו אז המדרות ע"י פטירת דודו הישר הבאראן גדול בתורה מי מאיר אנטישיל ראשהשילד ז"ל ותדי משרת הנהגת בית מסחר הגדול הניל רק על שכמה, בכל זאת אהו צרוק דהבו ולא תחסר משיעוריו, בתורת ה"י הפצו, ראשית הכמתו היתה יראה ה"י בקין ששעה 7 בבוקר הלך או נסע במרכבה בימי החול מדי יום ביומו לבית הכנסת המיוחד לה, ואשר בנא דודו מי אנטישיל זצ"ל שמה התאספו עשרה אנשים שקיבלו שכרם, ויתפלל תפלת שחרית, עונג גדול רוח השומע תפלת המנוח כאדם המרצה נסוק, בן התפלל מלה במלה ובכונה גדולה, מי שראה אותו עומד ומתפלל באימה וביראה עשה רושם בלבו וימלא

שם משמעון

יִמְלֹא הָרֶחֶק קוֹדֵשׁ בַּחַיּוֹן וּדְמוּת אֹפֶן בְּתוֹךְ אֹפֶן דוּד הַמֶּלֶךְ עִיָּה אֲשֶׁר עָמַד לְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלָּה לַעֲנִי כִּי יִעֲטֹף וּלְפָנַי ה' יִשְׁפֹךְ שִׂיחוֹ :

אַחֲרַי כָּל תְּפִלַּת שַׁחֲרִית וְעֵרֵבִית הַשְּׁמִיעַ לְהַתְּפַלְּלִים אֶת מִשְׁנַת הַסִּידִים (אֲבוֹת סִיב)
רַבִּי אֹמֵר אֵיזָה דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל שִׁיבוֹר לֹו הָאָדָם בִּנְיָ הוּא יִזְכֹּר בְּמִצְוֵה קֹלָה
כְּבַתְּמִירָה בִּנְיָ עַד מִשְׁנֵה הַתְּשִׁיעִי אֲשֶׁר תִּפֹּחַ בְּמִלּוֹת קִנָּה לֹו דְּבָרֵי תוֹרָה קִנָּה לֹו הִי
הַעוֹדֵב, בַּעַת הַלִּיצַת הַתְּפִלִּין שְׁלֹו ה' לִמַּד בַּעֲפֵי הַשְּׁלֹשָׁה פִּדְקִים הָרִאשׁוֹנִים מִמֵּם
בִּרְבוֹת וְאֵת יִשְׁתֵּי מִשְׁנֵיחַ מִפְּרָק הָרִי, בִּיאָתוֹ וְיִצְאָתוֹ מִבֵּית ה' דְּרָבּוּ בְּקוֹדֵשׁ
לְהוֹיָה מִטְ שַׁחֲדָה עֵינָיו לִמְטָה וּלְבוֹ לְמַעְלָה, בְּאִמִּירַת מִהֲגוֹרָא הַמְּקוֹם הַזֶּה, לֹא אַחֲרֵי
בְּבֹאוֹ לְבֵית הַכֹּהֵנִי לְקַדֵּשׁ יָדָיו מִן הַיָּדִים מִן יִשְׁעָה עַד עֶשְׂרֵה פַעֲמִים אַחֲרַי לְבִישׁ הַמִּלִּית
וְהִנֵּית הַתְּפִלִּין, בִּימֵי הַחֹל מִה גַם בִּימֵי הָאֲהֻרֹנִים כִּשְׁחֵשִׁין בְּמוֹעֵד הַקְּבוֹעַ הַתְּחִיל
אֶת הַתְּפִלָּה, לִמְעַן לֹא יִסְרִית אֶת הַצִּיּוֹר הַתְּחִיל לְהַתְּפַלֵּל לְבוֹ תְּפִלַּת בְּרוּךְ שֶׁאִמַּר
עַד אֲשֶׁרִי בִּרְכָה וְגַם הִלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ אַחֲרַי הַתְּפַלֵּל בִּיחָד עִם הַקֹּהֵל, וְהַתְּפִלּוֹת
הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר ה' לֹו לְהַשְׁלִים הַתְּפַלֵּל אַחֲרֵי הַקִּדְּשׁ דְּרַבֵּן בַּעַת שֶׁהִמְנִין הַנֶּאֱסָפִים
חוּץ מִן הַשִּׁיץ גִּמְרוּ תְּפִלָּתָם וְהִלְכוּ לָהֶם גַם קִרָּא לְמַד וְשִׁנָּה, אֲכָן קוֹדֵם שֶׁהַשְׁלִים
תְּפִלָּתוֹ הַכִּיָּם עֵינָיו בִּשְׁוֹר מַסְבִּיב לֹא אוֹלֵי יִתְבַּטֵּל מִמִּי רַק בֶּן יֵשׁ שֵׁם אֶחָד בְּתוֹךְ
הַבָּאִים אֲשֶׁר מִטְרַת הַפֶּן בִּיאָתוֹ שֵׁם ה', לִמְעַן אַחֲרֵי כָלֹת הַתְּפִלָּה בַּעֲתָר אֵלָיו לְדַרוֹשׁ
נְרֻבּוֹת עֲבוֹרָה, אוֹ עֲבִיר יִשְׁבוֹת, וְהַמְּבַקֵּשׁ לֹא יִזְכֹּרָה לְהַמְתִּיו עַד שִׁישְׁלִים הַשֵּׁר
אֶת תְּפִלָּתוֹ :

בִּימֵי שַׁבָּתוֹת וּמוֹעֲדִים אַחֲרֵי גִמְרַת הַתְּפִלּוֹת בַּעֲרֵב וּמִקְרָא הַמְּנוּחַ ה' הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר
הִקְדִּים בְּאִמִּירַת שַׁבָּתָא דְּוִטָא מִבָּא לְפָנַי הַנֶּאֱסָפִים, אֶף גַם בַּחַיּוֹתוֹ וְקָן וְשַׁבַּע
יָמִים ה' בִּטְנוֹ דִּיקָם, וְלֹא טַעַם מֵאֻמָּה בִּישְׁבַת קוֹדֵשׁ פֶּת שַׁחֲרִית קוֹדֵם הַצְּהִרִים עַד
שֶׁהַשְׁלִים תְּפִלָּתוֹ עַד כִּי בִימֵי הַתּוֹרָה ה' עַת אֲכִילָתוֹ פֶּת שַׁחֲרִית (פְּרִדְהִישְׁמִיק)
בִּשְׁעָה שִׁשִּׁית עַל הַיּוֹם, גַם לַעֲתִידֵי עֵרֶב יִמֵּי הַיּוֹם, לֹא עוֹבַת תַּעֲנִית אַחֲרֵי מִתְּ"ק, בִּימֵי-
רִאשִׁי הַשָּׁנָה וְיִזְהִיב הַתְּפַלֵּל תְּפִלַּת יִשְׁמִינָה עֶשְׂרֵה בְּכִרְיָה וּבִשְׁהִיחָה חוּץ מֵאֵלֶּה הַבִּרְכוֹת
אֲשֶׁר דִּינָם לְהַתְּפַלֵּל בְּקוֹמָה וְקוֹפָה, כִּלְיָל כָּל גִּרְרֵי הַתְּפַלֵּל בַּעֲצָמָו לְפָנַי הַתּוֹכֵחַ,
תְּצִילֵת יִשְׂרָאֵל הַחֹדֶד וְשִׁיר הַבְּכוֹר פֶּסוּק וּפְסוּק, לְפָנַי הַפֶּסֶח תְּמִיד ה' מוֹכִיחַ שֶׁהֶאֱרִיגוּ
אֲשֶׁר הָיוּ כָּלִי הַבְּהֵלָה מִיָּהוּם, יְהִי מַעֲטָף (דְּרִאֲפִירָט) בְּמַעֲטָה הַרְשָׁה וְנָקִי, לַעֲת
יָמֵי הַקִּיץ מֵרִאשִׁי מְקַדֵּם יִשְׁשֵׁם לְמַקְוֶה הַרְחָצָה פַּעֲמָיו צוּה לְהַבִּיא לֹו לְבִית הַכֹּהֵנִי אֶת
אִמְתָּהָת הַמַּסַּע (רִיזִיעֶטָאש) זֶהֱקָן מִטְנוּ מַעֲרִי לַעֲזוֹר לְאִישׁ זוֹלָתוֹ הַשֶּׁק לְהוֹיָה מִצוּה
בּוֹ יוֹתֵר מִבְּשִׁלּוֹהוֹ וְהִנֵּה יֵשׁ אֵיזָה טִלְתִּים הַנִּשְׁשִׁים וְתְּפִלּוֹת לְהוֹיָתָם לֹו צִידָה לְדֶרֶךְ,
כִּי הָאִישׁ יַעֲרוֹךְ לֹו דְמוּת אֲדוֹנֵינוּ דוּד הַמֶּלֶךְ עִיָּה אֲשֶׁר כָּתַב הָרִי הוּא עֲלֵיו אֶךְ

שם משמעון

גלוי וידוע כי המנוח לשמונה וארבעים ת"ח גדולים נכבדים ומרומים ה"י נותן תמיכה שנתית, סך 300 מארק חמשה פעמים לשנה, שהוא סך 1500 מארק. כל הישיבות באונגארן קיבלו ממנו תמיכה סך המשים עד אלפיים מארק לשנה, פעם אחת להציל בית גדול ורחב ידים למען לא יהרס ויחרב נתיסדה ויעד (קאמיטע) מיוחדת לזה ויפנו מראשית להמנוח בבקשתם לעזרה, חברי הקאמיטע על כנפי התמחון הגבירו עוף, מדוע אחרו פעמי שליחת המתבקש ושם רסן דומי לחשות מסוב ? השתיקה מה זה עושה ? אכן בימים לא כבירים שמעו מהאיש המוצל בעל הבית הנ"ל, כי בשבבד הימים באתה והגיע לו מיד הישר בפליים עוד לצרתו, לפי שניקשו והעריכו הקאמיטע, ההוב רובין לבית מדרש הרבנים האורתודאקסות אליו להתחזק תורה הוא התחזק אשיות"י מני עת הוסדה, לשלוח למו כל שנה ושנה סך מסוים גם נפשו השקה לדעת מדי חודש בחודשו מקפר ואיכות השומעים, שמה מוסות כנפי חסדיו לא פרשו למו רק לעם ישראל בפרט, רק למין אנושי בכלל, באין פדות ומעצור, העתונים היו מודיעים ממעשה אשר קרה כי פועל אחד סמוך לעיר דארמשטאט נהרג מאילן, ואשתו מהמת זה אחזה פלצת ומתהכרה להביאה בהנערועאנשטאלט עזבה והניחה גלמוד את ילדה אשר היתה מניקתה, המנוח בקראו זאת למראה עיניו פקר לבן משק ביתו, שיוכיל את הילד הזאת באין עוזר ומנן . להפלענעאנשטאלט, וכן נעשה ובהצות לילה מתאוס נעשה שלג זקור גדול או המנוח קרא לאיש סודו והקיצו ממשינתו כי יחקור וידרוש, אם להילד הנ"ל שם מצעות למטה ומשכב למען יחם כיאות נתינתו ה"י בלב שמה ופנים יפות כאשר סיפר הרב ממעמל אחרי שנתקבל לרב בעירו ובה לבקר את פני המנוח והמנוח אמר לו ירהבה רבנים יקנאו אותו לאשר משרה הזאת על שכמו בעיר שהיא מקום תורה, זה שנתיים כאשר ביקר שנית הרב הנ"ל להמנוח בבקשת נדבה עבור בית החולים דעירו אמר לו המנוח יזכור נא כי הרבה יותר יביא להנותן ממה שיתן להמקבל !

סיפורים נשמעות את אשר הזה בעיניו ושמע באזניו השמיע תלמוד מובהק מהגאון בעל הכתב סופר ז"ל ששמע מרבו בש"ק כעת סעודה שלישית הן הרשעבה"ג מהר"מס האב"ד"ק פרעסבורג נולד בעיר פראנקפורט אי"מ וכן אבותיו נדחי נפש ינוחו על משכבותם שמה בבית העלמין הישן, אי לזאת דרכו ה"י של בנו בעל הכ"ס הנ"ל לנסוע שמה על קבר אבות, וכן נגמר הדבר שיסע שמה מסע בעולם (אינקאנטיא) עם משרת ותלמיד אחד להיותם מבני הלוי שלו. הגאון הנ"ל ה"י אז כבן חמישים שנה נחסד למראת ויף בגדלו בענף עין,

אבות אף שיבה זרקה בו בנשיאת פנים לפאר האישים בהדרת מאן מלכי רבנן.
השמועה תגיד בכל עת אשר נכבד הרב הגיל לבקר בהיכל הקייזער פראנץ יאזעף
המלך הפך ביקרה ובואתו עשה יושם בלב המלך שהלך אחריו ללוחה עד שער
ההאפבורג. לואת לא נפלאות ורהוקה היא. כי כל אורחי המסילת ברזל אז כשבתם
יהי. עיניהם לנוכה הרב הביטו. יען הכרת פניו ענתה בו כי רב גדול בישראל הגהה
התלמיד יסאל נשאל על מוצאו ומובאו. אכן הוא רצה שיחיו עקבותיו לא נודעו ולא
כחד לאמר שקר וגם האמת לא גלה. ויען מעיר פאצואנאה הגהה (כי כן שם העיר
פרעסבורג בלשון הגר) מסע הלוחי טמיר ונעלם עד עיר וירצבורג. כה בדרך נתה
הי. שתלמיד הרב משכבר הימים אשר אוה למושב לו בעיר פפא"ם והי מוצאי
ובאי היכל השר ורלי ראטהשילד וצ"ל באמצע הדרך בא אל מסלת הברזל ליסע
למחנה הפעמ. והוא הכיר את פני רבו. וכן היש מהר שלה דלוג—רב. אל השר
המנוח פ"ס במלים באלה "הרב הגליל שרייבער מפרעסבורג יסע מסע אינקאגניסא
לפפא"ם ביום ובעת ההוא. יעלה ויבוא" המנוח לקול מבשר הזה שמח כשמהה
בקציר ויאמר כי הוא יהי הראשון אשר יצא לקראת בואו לשלום. ובעת אליו
ידרוש. כי יסיר אליו באשל האהלה לשים תהנותו שמה. והשר הגיל עשה כאלו
לא ידע את הרב מה מעשהו ויהי כאשר הרב בא להצר מסלת — הברזל (באההאף)
ויצא המנוח לקראתו. בדרישת שלום עליכם ויתאר עצמו לאיש סוחר פ"ס סוקר
ודחים תיה. אף לאיש רק ידע ספר כמו נגיד יקרבנו. וזה יהי יקר אף נכבד בעיניו.
אם הרב ישים משכן בבדו כביתו נאוו וימשיכו במשך אהבה וירידית אורחים
ונתן הרב אוון קשבת לקול תהנת סוחר פ"ס הזה אשר מצא הן בעיניו לעשות
רצונו הפך ונהדר בכבוד על המרכבה רתומה של המנוח. לשבת הלך ונסוע אל
היכלו בלו אומר כבוד. ויהי בבואו שמה הי' הרב כמשתומם בראותו המישרתים
רצים יצאו ודחפים לקראתו. כלם אהובים. כלם עושים רצון אדוניהם לשרתו
לקחת את אמתחות המסע ומה שבתוכם הביתה בזריזות ובהיבה יתירה. אף איך
מוזנות ביתו ושעריו בתיקי כסף גדולים מונחים. וכן נהווה באותה מישור לאדר
נכבד גדול. אשר אוצר ספרים בו. וגם ספרי תורות לכבודם במקומם מונח. בסדרים
ומשטר למן. עד להסליא ילא שער כנפשו. כי יש אצל אנשי פפא"ם תורה
וגדולה

מאוצר הספרים מהמנוח נתנה עתה אשתו היקרה מאטהילדע באראנץ פאן
ראטהשילד להביכלאטחק מהרעוילאנסשולע ספרים יקרי הערך במספר 2500 ברם
זכור אותה האשה לשוב ; המהבד.

שם משמעון

וגדולה במקום אחד כבמקום הזה, ויאמר בלבו עתה חזיתי את אשר לא הייתי אדון הבית לא נתן להאורח רב שבת בעמק המהשבות, וחיש מהר אחרי ששתה את הקאפע במאכלי חלב, התחיל לשוח עמו בפטפוטין ושעשועין דאורייתא, ויוסף הרב בכינת נבונים לראות ולחמוה על כי אדון הבית לא רק סוחר נכבד הנהו כי מצא את לבבו לא מור בבל מקצועות התלמוד ובכל ביתו נאמן הוא, אף במקום אשר לא דרך שם רב מובהק בארץ הגר, בשלישה שעות היו לנים בעמק הלכה בשיחתן של ת"ח, שני התלמודיים האלה ויעלוו חסידים בנעימות הנשי עדן שמימיות אחרי כן נראו בחדר נכבד הגיל שתי נערות בתולות ואדון הבית תאר אותן כי שתי בנותיו הנמו ויאמר להרב אחלי אדוני! יואל נא בשוכו לנסותם ולתהות קנקנם בבקיות התניך, וירצוהו, וישתומם הרב בראותו כי רבות בנות עשו חיל והנח' עלות על כולנה, לבד למידתן בתניך, בקיאות הנמו, בכל הברכות בעל פה הוות קשה אשר לא נראתה לפניו בכל ארץ הגר, ולא ידע מהזיונות שונות אם הוא בהקיץ או חולם חלום הנהו ויאמר בלבו ההכרח יאלציני לדעת מה זה הוא, ויאמר לאדון הבית "עד מה לא תארחי אותי ועתה הנני להודיע תוי וגוי כי הרב שרייבער מפרעסבורג הנני, ירשני נא אדוני! עם מי אתכבדה לרבך?" "הנני השר הראטהשילד אשר מצא עצמו לגבר מוצלות, לאשר רב כזה בא בגבול", ענהו אדון הבית, מרגשות הכבוד לא ה' יכול הרב לענותו ויברך את ברכת שהחיינו, ויברך את בני השר, הרב סיפר אלה הדברים ברמץ עיניו, וזה אמר "חמותי דאיתי הרבה במדינת אשכנז ושבעתי די כבוד אכן זמר אובד ולא אשכח כל ימי חיי השעות יקדות אחרים, אשר התעלסתי בענות הן עם הצדיק הים ונשא הלזה, באהבה וידידת אורחים, המה יהיו לי נספרים, לסגולת יקר זמני וחלדי :

זה שלשה שנים אשר ה' הרב הגדול הגביר הנכבד נשיא דא"י מ' יצחק לייב סופר שליט"א מראדהביטש בפפד"מ, ויברך את שלום הבארץ ויקבלהו כסבר פנים יפות בכל כבוד ויקר כאשר יאתה לבד אורין, ובר אבהן כסוהו, ויביאהו המנוח להפליטין המיוחד לקבל פני שרים וסגנים, כקור הראשון אשר בקר הרב הגיל שליט"א בהיכלו, היתה ראשית דברי המנוח כבקשת סליחה מאת הרב, אשר הוא מטריח אותו בשאלות ודרישות על העניים מגאליציען, השולחים אגרות בקשה לעזרה (כי כן שאל להרב על כל מבקש עזרתו וכפי תשובתו כן שלח לו) ויתן לו תודה ות"ח ויען הרב "הלא עלי' להודות להשר כי יזכני במצוה זו כי הרבה אלפי כסף פזר השר על פי" וישתעשע אתו שעות אחדות על עניים רבים וכתוך הדברים דרש את פני הרב לאמור מי ומי המה התלמידים הכמים הגדולים בגאליציען? ויען ויאמר

ויאמר לו רבים תמה הת"ח בגאליציען גדולים ומופלגים. אך בערי המצער לומדים תורה מתוך הדחק והמסור. ויאנה בשכרון מתניים, וישחר המנות פניו עוד נימא לן מר מהני מילי מעליותא ה"ת אשר חדש בימים האלה. כי הביבין עלי וא' כי עיף רגע הוא מתלאות הדרך וגם יען שאין מסרבין לגדול הציע לפניו איזה דבר נחמד מן החדש, ובהפדרו מאתו ויאמר להמנוה בדרך הלצה: תמה אני על כבוד השר הצדיק אשר דרכו מאז להמליץ טוב ולזכות את ישראל, ולא להיכנס, ואמנם רואה אנכי כי האדון מדיב את ישראל? ויעמוד השר נמשתומם רגע וישאלו פשר דבר? ויאמר "הלא הנך כר' אלעזר בן עזרי' שמחייב עשרי ישראל בצדקתו ואהבתו את התורה" ונתן לו ת"ח ותודה רבה: בשנת תרל"א ה' המנוה במארינבאה, וגם הרב הגאון אבי הרב הג"ל בעל הכתב סופר וצ"ל ה' ישם, ויום ז'ס ביקר אותו השר במעוננו, והיו היום והרב הגאון ז"ל לא ה' במזג הבריות ויבוא השר לבקרו כדבר יום ביומו, אך הפעם לא האריך שבתו ישם, וימהר לצאת אחרי רגעים אחדים ויצטרק לפניו על מהרו לעזבה, כי איתא בבין בדברי ר' יוסף "והודעתם את הדרך אשר ילכו בה זה ביקר חולים ואפשר כי הכונה היא כך דרבה של בקיה לבלי התעכב הרבה אצל החולה פן יהא המבקר עליו למעמעה, וזה פ"י אשר ילכו בה. — הלצה נעימה!

במסע אחד מחוץ למדינה אשר עשה המנוה ביקר את ביחב"ג מעיר גדולה שמה לאחר כלות התפלה נספפה נפשו לחכות מעט, להביד דברי תורה עם ת"ח פלוני משם במרוצת דבריהם, שאל המנוה לה"ח "מה מעשיתו ומסחרו? ויען הת"ח ויאמר, אני עושה בורות כשר לפכור, ויען המנוה על דבריו "היינו כמאמר ז"ל בקדושין פ"ב ה' מאיר אומר לעולם ילמד אדם לבנו אומנת נקי".

מהמנוה מספרים כי ה' הגיל לשלוח לכל הג הפסח מצות להלורד ביקונספילד, ולבל יתמהו על הלורד המומר כי הוא יקבל בכל שנה צורר מעיר אחת וגם למען תהניננה קהלות שונות מצדקת הבאי"אן, השכיל לקנות את המצות בכל שנה בעיר אחרת, כמו 'בפרעסבורג, בפריס, בפחנא, בליבורני בסאלוניקי, ועוד אחרות: כלם יודעים ממעשיו הטובים ומהכמתו אכן ההזירות במצות והנהגות ישרות עולה על כלנה, הן הוא ה' בקי כש"ע א"ה בכל דקדוקיהן ולדוגמא יספר הרב מדראביטש הג"ל כי דרכו ה' ללבוש חלוק לבן פעמים ביום משנכנס אב עד אחר ט"ב, ה' מנהגו ללבוש לבנים שבעת ימים לפני ר"ה אב וישארו על בשרו רק שעה קמנה ויפשיט כתנתו הלבן ויטמנהו על ימי המצרים שאין לובשין חלוק לבן.

רב גדול צדיק אחד בקר להמנוה בפפא"מ ביום ה' עש"ק וימתין האורח נכבד הגיל

שם משמעון

עד בוש בפרוודר עד אשר נקרא להמנוח לטרקלין שלו ואחר שדרש שלום הרב בקש סליחה ממנו על שהניחם להמתין עד כה כי נפשו אוותה לקבל אורח הגון חכם לב כמנהגו בבגדי שבת שלו. — הוא חי מתנהג בחסידות על מהירות הקודש במסלה העולה בית אל בביתו חי לו מקוה כשיה שטבל בה בכל יום לפני תפלתו. וגם קיים מה שאמרו ז"ל על הכתוב "זה אלי ואנוהו" התנאה לפניו במצות (סוכה י"א) בכל חודש וחודש לקח לעצמו שלית הרש להתעסק ותפילין הדישים להניח :

על יד ימינו היתה לו עזר אישה ישרה ותמימה אשר היתה בעזרתו יותר מן המשים שנה מן משה לרע באר א"י פאן ראטה שיש לו לחי' היא עשתה רצון בעלה ותישע לו במלואתה אהיו רבריו וכל הנה שיצא מפיו קדש חי' לה אבל בן אין לה אשר יירשתו עשרת החומרי המוסרי. אך מעודו לא התאונן על זה, ובלי תפונה קבל מכאובו זה באהבה מהות לו בן אשר לא ילך בדרכיו. אך שלש בנות חי' לו הבכירה מתה בנעוריה בהיותה בת מ"ז שנה, השנית מרת אדעלהייד אישת הבארן עדמונט יוטהילר הפאריז והשלישית אישת הבאנקיר ה. גולדשמייד בפאריז :

זה כעשר שנים תקפתהו מחלה אנושה אשר השכיבתהו לעתים על משתה ויהי בסכנה ובכל עת התנבר על מחלתו בעזר הרופא הנאמן ועתה באה עליו מעם חמישית בסופה וסערה. וגם חלישת הוקנה גלוח אליו וכל השתדלות הרופאים הגדולים לא הועילה לנחות ממנו מזוה בערב ש"ק סמוך לכניסת ש"ק סגר המות את עיניו ונפשו עלתה השמימה. עוד כליל עש"ק הוא אור ליום ו' התאזר עיו וישב עוד על יציעו עלה ויקרא את כל מכתבי הבקשה אשר באו אליו וירשום את כל איש ואיש לפי ערכו. אשר ידע להעריכם תמיד. ויהי ביום האחרון הוא יום הששי וכוהותיו ספו תמו ממנו. לאט לאט יהי בוחו הלך וחסר. והרופא המומחה והירא ישב עליו לשמרו. ויהי כאשר נראה לעיני הרופא מצבו כי לא טובה הוא. או אמר הרופא להמנוח. "אולי רצון השר לומר איזה תחינה" ונבהל מזה קצת ויתאושש וישב על המטה ויצו במפגיע לאשר על ביתו ויאמר. "איכ" זאת עשו נא בהחדר האחרון הוא חסד של אמת כל תנהגו עמי בדרך בו אלך רק כאיש פשוט דל והלך, ואח"כ צוה לביתו ויאמר. "לכו בדרך ה' ותורתו כל ימיכם ותקיימו בזה גם מצות כבוד אב כמו בעירני חי עמכם ואז טוב לכם" ויסב פניו אל הקור ושפתיו סמללין ורהישי מרחשין שפתיו וכתו הלך וחסר מרגע לרגע

לרגע עד יעקב די אחר הצהרים סמוך לכניסת שיק קדם פני מלכו של עולם.
ובצל שרי יתלונן :

בהלויות השר השתתפו כעשרים אלף איש שלש מאות עגלים היו נוסעים, ובכל חוצות עיר פפא"מ דומ"י שוודת ותדומנה מאדס דב אשר נאספו המונים המונים קצינים ודונונים עד דלת העם כנשרים קלוחים ורצים, מכל עבר ופנה לעשות כבוד לקץ ימי חי השר הצדיק אדם גדול בענקים הפארת ישראל הזה, איש אין כה כהרס אנוש וקצרה היריעה מהביל אפס קצה מפעולת צדקתו, שזכה להטיב לעמו, ולכל בני אדם, והסדרו הרבים כי הפליא לעשות אחרי המטה הלבנו משפחת בני ראטהשילד מווינן לאנדען, ופארם ישרי הצבי, כל ישרי הממשלה, וראשי העיר, כל הקונסלים, ופקודי בית הנמטר האגדה במדינות נעשה בכלל, ובפרט בעת שמועה הלא טובה חנה לאוני תושבי א"י הגיע, הלא זה משיבם וחסרם אשר החי את נפשים פעמים אין ספורות, וננהו בשם "אב הרחמן לעניי א"י" שמה התאספו כל יושבי העיר, אשכנזים וספרדים לבתי מדרשיהם הראשים ויעוררו הרבנים שמה קנים והנה, וכל העם גע' בבכייה, ובעת תפלת אל מלא רחמים אז אלפים אנשים אשר התאספו, שמה לאות על אבלותם, כי רחק מהם משיב נפשים, ישבו אז לארץ וגם בשארי בתי מנסיות הקטנים נספר כהלכה :

זה ; נפלה עשרת ראשינו נזר עמינו, אך זכרו לא יסוף מכית ישראל נוש עפר שב אל עפר, ונפשו המהורה חי עוד חי חנהו אכן ומצבה לא יספרו כל תהלותיו, אך לב כל איש יהודי יהי המצבה, נכול תכול האבן, וזכר קדשו ישאר חרות עם ה' עד דור האחרון **חבל על דאבדון ולא משתכחין על האי שופא רבלה בארעא קא בכינא !**

ינחמינו ה' היושבי בשמי שמים, את אבלי ציון ואבלי ירושלים ! בשלום ובשלחה ינוח בו גו השר הישר באדם על משכבו עד הבוקר אשר בו יקימו ישני — עפר ויתעוררו לקץ הימין אמן :

שם משמעון

ענדענקרעדע צור עראינערונג פאן פרייהערן קארל פאן ראטהשילד
*געשפראכען אום 24 פעברואר (4 אדר 5601) אין דער וועסטמענר
סינאגאגע צו פראנקפורט א.מ. פאן זר. עהרנרידען הערן ראבינער
ד.ר. מ. האראוויטץ.

אלס ראבבי יעהודא האנאסיע דער פירסטליכע ארדנער דער מישאנא, זיינע
שטערבעשטונדע הערראנגאהען פיהלשע דא ערהאב ער, וויא דער מאלמוד (כתובות
דף ק"ד) ערצעהלט. וקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה דא ער הרהב ער זיינע
הענדע מיט דען צעהען פינגערן אין דיע הערע אונד שפאך איין עגרייפערנעס
געבעט רבוננו של עולם. זא הייבט ער אלס "הער דער וועלט גלוי וידוע
לפניך שיגעתני בעשר אצבעות בתורה ולא נהנתי אפילו
באצבע קטנה" דא ווייטט עס, דאס איך מיט מיינען הענדען מיט מיינער גאנצען
קראפט מיך בעמידה האבע אום זיינע לעהרע אונד ניכט מיט איינען קליינען
פינגער מיינער הענדע דאס ניעדריגע בעריהרט האבע. יהו רצון מלפניך שיהי' שלום
במנוחתי יצתה בת קול ערצעהלט ווייטער דער מאלמוד "דא ערשענטע איינע
שטימע פאם הימעל; יבוא שלום יגורו על משכבותם חלך נכוהו פריעדע קנטע. זיע
רוהען אויף איהרעם לאגער. ער געהט געראדעאויס (ישעי' נ"ז) אין דען
אכטצעהנערערט יאהרען מיינע אנדעכטיגען דיע זייט ר' יעהודא הנאסי
דאהנגעגאנגען זינד. נאר וועגט אין תורה וגדולה במקום אחד אין אייטערער אונד
איינערער גרעסע דעם פאטריארשען זא נאהע געקומען. וויא אונזער פערקלערשער
שורני רב ר' שמעון בן קלונימוס זצ"ל וויא פרייהער ווילחעלעס קארל פאן
ראטהשילד א. ז. אויך ער קאנטע צו ווינעס שעפער אללע פינגער זינער הענדע
ערהעבען אונד בייא ווינעס הינשיידען רופען זא הערר מיינע הענדע זינד היין זיע
האבען זיך בעמידה נאר אום גיטעס אום ערלעס. אום זיינע מהארא. אונד ניכט איין
קליינער פינגער מיינע הענדע האט יע ניעדריגעס בעריהרט איך ער דירפטע האפען
דאס ערהערט ווערדע זיין געבעט "עס זייא דער וויללע א גאט. פאר דיר דאס
פרידען זייא אין מיינער רוהע. ! אונד וויא איינע שטימע פאם הימעל. זא ערשענט
עס פאן אללען ענדען דער ערדע. איינמיטהיג בעטען אללע צו גאט יבוא שלום
יגורו על משכבותם חלך נכוהו.

מיינע

יהוספד הוה הצנתי לעיני הקורא יען בו נכבדות נזכרים דברי פי חכם חן
מהישר הצדיק המנוח ז"ל. המחבר

מיינע אנדעכטיגען ! דארט וואו וויר איהן צור רוחע געבעטעט, האבען וויר פערזוכט, זיינע בעדייטונג אין קנאפען ווארטען צו צייכנען, דער שטארם אים הערצען האט אונס דיע ווארטע איינגעגעבען : דא מענען געניגט האבען אום דיע גראסען גרונדציגע דיעזער פעסעלענדען פערזענליכקייט אנצווייטען, דיע דרייסיג טאנע, וועלכע פערגאנגען זינד, וויסענעס ער זיינע ערלע זעלע אסוהויכט, האבען אונזערעם שמערצע דאס שטירמישע, דארום דאס פערזענליכע גענאמען אונד האבען אונזערעם וועהע איינע ערלערע, טיעפערע, דארום דויערענדע ריכטונג געגעבען, אס גראבע האבען וויר איהן פערלערען : יעטצט אבער ערשטעהנט ער פאר אונזערער זעלע, לעבט ער וויעדער אויף, פאן אללען וויסען קומען דיע ריהערענדסטען צייכען דער פערזענלונג, דער לעבע פיר איהן, אלע בעווייזען איהם אלע פערזינגען זיך, פאר זיינע גרעסע, אלע זענען איהן אללע טראגען ביא צו דעם בילדע דעם הערליכען מאנעס, זא וואלען דען אויך וויר אייניגע פיינערע ליניען נאכטראגען, דיע פיליכט נאר דעם זיך אופענבארטען דער דיע געלעגענהייט אונד דאס גליק האטע אין דאס ערלע אנטלימ אונד אין דיע ערלע גרוסע זעלע הין אונד וויעדער טיעפער צו בליקען, דרוסען אויף דעם פערלע דעם טארעם האבען וויר איהן אלס מענשען געצייכעט : הייטע וואללען וויר איהן, אין דעם גאטעווייזעסען רומע הייטע, אלס דען טרייען בעקענער זיינעם גוטעם זיינעם גלויבענעם, אלס דען גליהענדען בענייטשערטען זיגער אונד דען מייסטערליכען קענער אונזערער הייליגען טהארא צייכען !

וויר לעזען, מיינע אנדעכטיגען, דיעזע וואכע, דאס אויף דער ברוסט דעם האדעפריסטערס דער הישן הש ש פ ט דער רעכטשילד, מיט דען נאמען אללער שטעמע איזראעלס וואר, אונד דאס איבער דעם רעכטשילד דיע "אורים", אונד דיע "טאמים" ווארען, דיע דער האדעפריסטער אויף זיינע הערצען טראג בבו א ו ל פ נ י ה' זא אפט ער פאר זיינען גאט הינטראט, אויך דיעזער פערקלערטע האדעפריסטער, הגדול מאחז אשר יוצק על ראשו שמן המשחה דער גרעסער וואר, דען זיינע ברידער רעם גאט דאס ווייהעל גענאפען האט איבער דאס הופט "טרוג אויף זיגער ברוסט דען רעכטשילד, אויף דעם דיע נאמען אללער שטעמע איזראעלס פערצייכעט זינד, מיט אללען פיהלעם דיעזעם טרייע הערץ, אונד אין זיינער ברוסט ערבעכטע עס, ווען אויף אירגענד איינען ענדע דער וועלט דער רעכטשילד, אויף דעם דיע נאמען אללע שטעמע איזראעלס פערצייכעט זינד, מיט אללען פיהלעם דיעזעם טרייער הערץ אונד אין זיינער ברוסט ערבעכטע

שם משמעון

עם ווען, אויף איהענד איינעם ענדע דער וועלט דער רעכטשילד איינעם בעקענער
דעם יודענשטחט דען שווען פערזאנעטע. אבער איבער דעם השן המשפט טראג ער
אויף דען טרייען הערצען דיע אירם אונד דיע שומים "אורים" דאס איזט דאס לייכטען
דעם גייסטעם "טאמים" דיע אונבעריהרשע ריינהייט דעם געמיטהעס: "אורים" איזט
דער געדאנקע "שומים" איזט דיע פרעמינקייט דעם הערצענס, אונד פרייהער
וילעלעס קארל פאן ראטשילד טרוג דיע "אורים" אונד דיע "שומים" אימער
פערצינט אויף זיינעם הערצען: פיר איהן גאב עס קיינע "אורים" אהנע "שומים".
קיינע "שומים" אהנע "אורים" ער גלובטע אויך מיט דעם גייסטע. אונד בייא
זיינער גייסטיגען טהעטינקייט פערלעט ניע דיע ווייזע דעם געמיטהעס, אונד ערשט.
טייע טהייערן יענע "אורים" אונד "שומים" איז דענען אונזערע אלטען פראפעטען
דיע צוקונפט איזראעלס געווייזט האבען. אונזערע הייליגע לעהרע: דארום, וויא
עס אום דיעזע שטאנד אים יודענשטחט קאנטעטאן אימער דיע צוקונפט פיר אונס
פראפעציייען. אונד דיא טהארא זיע בעישטעהט אום דען "אורים" דער שריפטליכען
אונד אום דען "שומים" דער ערגענצענדען מינדליכען לעהרע. אונד ביידע ווארען
אונזערטריענליך אויף זיינעם טרייען הערצען ביי צו זיינעם לעטצטען אונגעבליקע.
ווען ריהרט עס נישט צוריקצורענקען דאזיין דאס דיעזער האכגעשטעלטע מאן אין
דער בליטזע זיינעם לעבענס. אין זיינער פראהער יוגענדייט אונד אין דען ריכטיג
שאפענדען יאהרען זיינעם מאנעסאלטערס דיע פראכט זיינער שלעסער
טאגטענליך שטונדען פערטייטעט מיט דעם קליינען בעשיידענען לערנציער זיינעם
פערערשטען ראכבי. דאס ער דארטן גינג אונד זיך גלייכזאם-ענטקליידעטע אללער
ריכטיגער אונד אללעם גלאנצעס אונד דא דען האדעפוסטערליכען דינסט
ווייזעטע דער לעהרע גוטעס אונטער דער ווייזען פירונג דעם גייסטפאללען
אונפערנעסליכען. האבן משה'ר שמעון יקותיאל ראבי סאלאמאן פאזען זצ"ל: אונד
וויא ער שפעטער אונטער דען הערליכען זייטען דען איינפאכסטען אופגאבע
אום מיט דעם האכגעשטעלטען געלעהרטען האבן משה'ר פיהם ראבי זעליגמאן
פרום זצ"ל דער לעהרע גוטעס זיך שטונדענלאנג צו ווייזען.

פיר דיע פירשונג אין דער לעהרע גוטעס נישט עס צווייא טעהאדען דיע
ווי עכענפאלס "אורים" אונד "שומים" זענען קענען. דיע איינע איזט אויף דאס
לייכטען דעם גייסטעם. דיע אנדערע אויף דיע שליסטע איינפאכהייט דער אופאסונג
גערעכטעט. אויך דא טרוג דער פערקלערטע דיע "אורים" אונד "שומים" ווען ער
פאר זיינען גאט הינטראט. פאן נאטור אום גייסטפאללען געדאנקעווענדונגען

צוגעניגט. וויך ער דענועלבען אים. זאכאלד זיע אויף קאסטען דער גראדהייט
 ילענצען וואלטען ביים בלענדען אויפבוא איינער גייסטפאללען טהעאריע ערקאנטע
 ער אפט אויף דען ערסטען בליק דיע שוואכע זייטע דיע זיע האטע. אונד מיט
 איינעם זיכער ציעלענדען ווארטע ערשייטערטע ער אפט איינען גאנצען געדאנקעבוא.
 אויך ווען דערוועלבע נאך זא גייסטפאלל איבערפיהרט וואר. מאן זאח באלד איין
 דאס עס פיעל מעהר אלס קייטישע שערפע. דאס עס איין אנגעבונדע געראדהייט
 אונד וואהרהאפטגקייט אין דער איפאסונג וואר. דער געגענאכער אללעס פאלשע
 אונד אללעס אונגראדע וויא פאן זעלבסט ויך פערראטהען האט דאך טיינע אנ-
 דעכטיגען. נאכדעם איך עס פערזוכט האבע. איך דאס וועזען זיינעם פארשען
 אין גראסען ציגען צו האראקטעריזירען. מעכטע איך אייך איינפיהרען אין דיע
 איינער ארט זיינעם דענקענס לאסעט אונס אויף איינע אונגעבליקע זיינען
 געדאנקען פאלגען. !

אום טאלמוד ווייז ערצעהלט (שבת ל"א) איין חידע דער ויך איינער
 וואהרען רעליגיאן ועהנטע. קאס צו דעם געריהמטען הלל אונד באט איהם. דאס
 ער דאס יאדענטהום דעסען גרעסע ער שאן ריהמען געהערט האטע. אונד דאס ער
 געיען צו זיינער רעליגיאן מאכען מעכטע איהם אין איינעם קורצען ווארטע דייטליך
 מאכען זאללע. דער זאנפטע. טילדע חילל זאנפטע. פריינד איין ווארט דער
 הייליגען שריפט גיבט עס דאס לומעט ואהבת לרעך כמוך אזי הי' זליעבע דיינען
 נעכסטען וויא ויך זעלבסט איך בין דער עוויגע (ויקרא י"ט) אונד דאס הייסט
 דעלך סניא לחברך לא תעבד זו הוא כל התורה כלה וואס רא גיבט ווילסט. דאס
 מאן עס דיר טהוע דאס טהוע אייך איינען אנדערן גיבט ! דאס אייזט דיע גאנצע
 לעהרע דעס יודענטהום וואיך פרושה זיל גמור אללעס אנדערע אייזט דיע
 געהערע אוספיהרונג געהע הין דא ווירסט עס לערנען. דיעזעס גאלדענע ווארט היילט
 גענען אונס פיעלע גיבט. אך זיע טיינען עס אין איהרער ארט גיבט זא שלעכט.
 יע וואללען דען רוח דיעזער אפגעבאונג דער ווייטעסטגעזעהנדען נעכסטענליעבע
 איהרער רעליגיאן לאסען. אונד דארום דייטעלן זיע אן דיעזען יידישען ווארטע אונד
 קומען אויף דען געדאנקען דיעזעס ווארט דע הייסט גיבט דער נעכסטע. זאנדערן
 דער פאלקסגעזאסע. אלס אכ דאס יודענטהום נאר לעהרע. זיינעם פאלקסגעזאסען
 זליעבען. אבער גיבט יעדען נעכענטענשען ! אין איינער צייט טיינער אנדעכטיגען.
 אלס דיא אנגריפע גענען דאס יודענטהום אין אונזערעם לעבען דייטשלאנד אויף
 איהרעם העהעפונקט ווארען שרייב איין האכאנגעזעהנער גיכדייטער געלעהרטער. דער
 איינען

שם משמעון

איינען דער ערשטען לעהרסטהילע אן דער הערפארדאנגענדסטען דייטשען האכשולע אייניסט, אן מיך : אויך מעכטע פעסטשטעלען לאסען, אב ביא דער ווידערהעשיגעלונג דעם דאמס אין פראנקפורט אט, נאך דעם בראנדע פרייהער קארל פאן ראטהשילד איינען בייטראג גאב, ווייטערדיקן שרייב דער הער דאס ער ביא וויינער פאללען בעוואנדערונג פיר דאס בובלישע שריפטחום דורך זיינע בעדענקען ניכט אונטער-דריקען קעננע, אב דיעזעס דע ניכט אין דער טהאט דען פאלקסגעזאמען מיינט אונד ניכט יעדען מענטשען אין דאס געבאט דער געכטענליעבע איינשליעסט, אויס דיע ערשטע פראגע מיט זיכערהייט בעאנטווארטען צו קענען, צייגטע אויך דען ברעקע אונזערעם פערקלערטען, ער לאב, ווא עס ביא וויכטיגען שריפטשטיקען אימער זיינע ארט וואר, דען ברעקע פאם ערשטען ביו צום לעטצטען ווארטע לויט אונד דייטליך פאר, אונד מיינער בעאכאכטונג ענטגינג עס, ניכט, ווא עס אין איהם אופצוקטע אונד אפבלייטעט, אלס ער דיעזע שטעללע פאם דע לאס ער בעאנטווארטע מיר דיע איהן פערזענליך בעטרעפענדע פראגע מיט איינער זעלבסטבעדייטענדיגלעכען בעיאהונג, צום ווארטע דע איבערגעזעהט וואס ער "מעקקויריד" ! ווא איז עס גאר טענליך אנגעזעהטען, דאס דע פאלקסגעזאמען הייסט ! אים 11 נאך מאנעס אים אנשטייט בא קאפיטעל פערס 2 דא הייסט עס וישאלו איש מאת דעהו ואשה מאת דעתה, דאס יעדער יודע זיך ענטליהע פאן זיינען געכטען, אליא דעם אנטיטעיר איזט וואהל דער אנטיטעיר דער פאלקסגעזאמען דער יודען געוועזען ? איבערראשט איבער דיעזען גייסטפאללען בעווייז מיטצוטהיילען כאט אויך אום דיע ערלויבניס דעם פראפעסאר דיעזען ענטשיידענדען בעלעג אים נאמען דעסען פאן דעם ער הערדערטע, דאס וואר אבער ניכט צוערייבען, פעהגעבליך וואסע אויך : דא קענטען זיך יא בוכשטעבליך ערפיללען דיע ווארטע דער וויינען האומד דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם : עס מיסטע דאך פיעלע בעפרייען אונד ערלעזען פאן איהרעם פאראיטהיילע, ווען זיע וויסען דאס דיעזער בעווייז פאם פרייהערן פ, ראטהשילד קומט ; ער באט מיך דאפאן אנצושטעהען דען זיין וועגע לכת ידיו בעשיידען וואנדעלן פאר זיינעם גאטע, ווא איהם זא לעב געווארען, אויך פיגטע מיך שרייב דעם געלעהרשטען אנטווארט אויף זיינע פראגע, טהיילטע איהם אויך דען בעווייז מיט, דער זיינע צווייטעל איבער דיע בעדייטונג דעם דע בעווייזגען מיסע אונד פיגטע הינצוא, דיעזען בעווייז גאב מיר איין הער ואפארט אלס עד איהרעם ברעקע לאב, אונד עס איזט איין טאן, דער דיע דייטונג פאן דיעזעס ווארטע דע אין דעם געבאטע לעבע דיינען געכטען ווא דא זעלבסט-

ניכט גאר טהעארעטיש, זאגערן אויך אין זיינען טהאטען טאנענליך אין דיעזעס
ווייטעסטען זינע אויסלעגנעם. גאר באלד האטען אויך דיע אנשווארט. דער הער
וואר האכערפרייעט אונד בעסערקטע. אויך דארף פילייכט אנעהמען דאס דער הער
דער דיעזען גייסטרייכען בעווייז זאגלייך בייא דער האנד האטען פרייהער ווילהעלעס
פאן ראטהשילד איזט. אויך צייגטע דיעזען ברייף אונזערעס פערקלערטען פרייהערן
זייל אונד דא מערקטע אויך איין לייכטען. איין שטראהלען אין ווינעם גליקליכען
אנטליטן, דאס מיר דיע גרעסע זיינער גאנצען זעלע אפגעבארטע, דער דער רוהם
אייהער רעליגיאן אונד דיע עהרע. דער הייליגען שריפט העהער גינג, אלס אללע
רייכטומער דער ערדע. . . ערגרייפענד מיינער אנדעכטיגען, וואר עס פיר מיר,
דאס אן דעם סאבבאטע. אן דעסען איינגאנג ער ווינע ערלע זעלע אויסהוכטע. דער
אכשניט בא פערלעזען ווארדע. אונד בייא דער שטעללע וישאלו איש מאת
דעהו קאנטע אויך איינע טיעפע בעוועגונג ניכט אינשערדריקען.

אן איין ווארט דעם בעריהמטען פערפאסערס דעם מנים יסות. אן איין
שריפטווארט, דאס וויר געסערן אים גאטעסהוע פערנאמען האבען. ויקחו לי
תרומה קניפסמע דער ענטשלאפפענע אפא אן. ראכבי סינכאס האראווייזן זאנטע.
עס הייסט זיע זאללען מיר העבע געהמען העבע זאללען זיע מיר געהמען. ווארום
הייסט עס ניכט זיע זאללען מיר געבען. ? דער בעריהמטער ערקלערער אנטווארטעט.
יא ווער זיינעם נאטע געבט. ווער דעם ווירדיגען ארמען געבט, דער ניכט, דער איזט
עמפענער. ער עמפענגט דאס שענסטע דאס גליק. דען זענען דעם שפענדערס.
אן דיעזעס גייסטפאללע ווארט קניפסמע דער פערקלערטע איינמאל אן אונד זאנטע,
ווען אויך מיט דעם ארמען מאנע זיינע נאטע פיהלע ווירקליך פיהלע. דאן העלפע
אויך יא מיר ווען אויך איהם העלפע. דיעזעס גולדענע ווארט, מיינע אנדעכטיגען,
ניעכט אונס ערסט דיע דייטונג צו דעם פסאלטווארט בעטל אנוש איינימו
דעם אדם לא יגבעו (תהלים ע"ג) זיע אונטערשטיצען וואהל דיע ארמען, אבער
דיא ליידען דער מענשענהייט פיהלען זיע ניכט מיט דיע נאטע אנדערער אלס
דיע אייגענע נאטע פיהלען זיע ניכט. אויך דאס איזט איינע דייטונג פאן דעם ווארט
דער שריפט. לעבע דיינען נעכטמען וויא דין זעלבסט. ווען דא איהם הילפט,
זאלל עס דיר זיין אלס אב דא דיר העלפעסט.

אבער מיינע אנדעכטיגען. וויא זאללען וויר עס פערשטעהען. ווען היללעל
זא ווייט געהעט. דאס ער זאגט. דאס איזט דיע גאנצע לעהרע. אונד אללעס אנדערע

שם משמעון

איזט דיא אוספיהרונג? אן איינעם פאסטמאנע פראגטע איך אונזערעם פערקלערטען
 דיא ער דאס פאסטען פערטראגע. גון פילייכט מיינטע ער האט אונזערער הייליגע
 רעליגיאן ביא דער איינריכטונג דעם פאסטענס אויך דען צוועק אים אונז געהאפט.
 דאס וויר אללע פיהלען זאללען מיט דעם. דער זיינען הונגער ניכט שמיללען קאן.
 ווייל ער קיינען ניסען בראד האט! אונד אויך פאן דיעזען געזיכטספונקט אום
 ווארען איהם דיע לעהרען דעם יודענטהומס דיע הייליגסטען. דיע ערהאבענסטען.
 לערנע ענטזאגען דיעזעם אונד יענעם גענוסע. לאס דיר פאן דיינער הייליגען
 רעליגיאן מאנכעם געין פערביטען אונד רענקע אן דעם. דעם דיע ארמוטה זא
 פיעלעם פערביטעש דעם דיע ארמוטה קיינען גענוס געשאממע! ערווירב אים
 שאכבאט ניכט אונד לאס דיר דען געוויין ענטזעהען דאמיט דא פיהלעם מיט דעם
 דער ניכטס ערווערבען קאן דען קראנקהייטען דאראן הינדערען. אונד דער רוהיג
 צוועהען מוס. וויא איהם דער געוויין ענטזעהעש; דער פערזעהונגסטאג איזט אויך
 שאן דארום דער יום קדוש לה'. דער טאג דער הייליג איזט דעם העררן ווייל ער
 דיע מענשען ענטזעהרען. לעהרש אונד דיע געמיינזאמע ענטזעהרונג דיע מענשען
 צוזאמענפיהרט אונד מיט איינאנדער פערזעהנט. אונד מיינע אנדעכטיגען. ווען דיע
 רייכען דאס ענטזעהרען וואלטען וואס זיע זא לייכט ענטזעהרען קענען דאן ווירדען
 דיא ארמען ניכט זאפיעל ענטזעהרען מיסען וואס זיע זא שווער ענטזעהרען קענען
 ערסט דער פערזעהונגסטאג דער מענשען ווירד דען פערלקערן דער גראסע טאג זיין
 אן דעם אין דיעזעם זינע דאס ידישע ווארט בעהערציגעט ווירד „אונד ליכע דיינעל
 געכסטען וויא דיר זעלבסט. אויך בין דער הערר“; זא מיינע אנדעכטיגען. שפאנד
 פיר איהן יעדע איינצעלנע פראגע אים צוזאמענדהאנג מיט דעם גאנצען. דארום
 קאנטע ער ניכטס האלבעם. ניכטס קליינעם אונד ניכטס גראסעס זאנדערן איין
 גאנצעס אונד דארום וואר איהם דאס יודענטהום זא הייליג. דארום לעכטע ער עס
 זא גליהענד ווייל דיעזעם יודענטהום ניכטס קליינעם. ניכטס געווענהליכעם אונד
 אלטעגליכעם קענט. ווייל אין דיעזעם יודענטהומע אויך דאס קליינסטע אין פערבינדונג
 שטעהט מיט דעם. גראסען מיט דעם גרעסטען. געדאנקען דעם מעגשליכען גייסטעם
 מיט דעם שעפער פאם הימל אונד ערדע. דארום קאנטע ער אויך קיינע קליינע
 אונד קיינע גראסע זאנדערן איינע וואהרהייט. אונד דארום האסטע ער דיא קליינע
 לינע וויא דיע גראסע. אינערהאלב דעם איבערליעפערטען יודענטהומס ערקאנטע ער
 קיינע פארטייען אן אבער אין דער איינציגען שטרייטפראגע. דיע דיע גייסטער אונזערער
 געמיינדע ערענט האט. שטאנד ער אויך דער זייטע דערער. דיע דא זאגטען אין

צוזאמענהאנג מיט דעם גאנצען טרייע דעם פעטערליכען גלויבען: ! אינד דיעזער
אופאסונג בליעב ער טרייע. בים איבער דען טאד הינאוס.

מיידע אנדעכטיגען ! אלס קליינע קינדער האבען אונס אונזערע פראטען
עלשערן ערצהלט פאן דעם יונגען באראן אין פראנקפורט א״מ, דער זיינעם נאמע
טרייע דיענס אונד זיינע קראפט דער גוטעלעהרע וויזשעמ, אלס וויר ינגלינגע ווארען.
האבען וויר אונס געשטערקט אונד געפעסטיגעט אן דעם פארבילד דעם גראסען
מאנעס דען קיינע גליקנישער, קיין רייכטום, קיינע עהרע קיין גלאנץ דער וועלט
קונסט איך נאר איינען אוגענבליק וואנקענדיג מאכען אין זייער פעסטען געזונט
אונד אלס רייכע מענער ווארען וויר גליקליך, איזן אין אללען גרוסען
אנגעלעגנהייטען אין דער פארדערשטען רייהע צו זעהען בים איזן גאט אונס
געגאטמען האט, דאס ווירד זיין אנדענקען אונס הייליג ערהאלטען בים צום לעצטען
אשהעמצונע.

אן דער שוועללע דעם פערנאנגענען יאהר הונדערטס, דא שטאנדי אן דער
שפיטצע דער דייטשען טהארא פארשונג דער פראנקפורטער אבער יאניער ראבבי
פנחס הורוויטץ דאס הופט דער האלאכאה אין דייטשלאנד. מיט דעם נייען
יאהר הונדערט שטיממעט גייע געדאנקען הינאין אין דיע לאנדע, אונד דורך דיע
נייטער וואנט אונד פלוטהעמעט עס ערעגט. מאן האט אום מיסעריווען געגען
דיעזע נייען געדאנקען דעם ניינצעהנטען יאהרהונדערטעס זיך אבערהענגט
פערדאלטען אוך געגען דיא בערעכטיגטען פארדעיונגען דעזעלבען. אבער וויא
מאן צו טאלמדישען צייטען דיע גריעכישע בילדונג אונד מאנכעס אנדערע דעם
פאטריארעכען הווע געשטאמעט. ווייל זיינע גליעדער קרובים למלכות ווארען מיט
קאיערן אונד קעניגען פערקעהרעטען זא וואר איינע ווייטגעהענדע גרינדליכע
צייטגעמעסע בילדונג ביא דען מענערן אונד פרויען אום דעם הווע דער פרייהערן
פאן ראטהשילד איינע פאן אללען אנערקאנטע וועלכסטפערשטענדיגקייט, אונד
דער געבילדעסטע פאן דער פראנקפורטער געמיינדע יענער צייט דער פערקלערטע
גרוספאטער אונדערעס הייטגעגאנגענען פרייהערן. האט צו דען פערטוועסטען
פריינדען דעם ר' פנחס אונד זיינעם וואנעס געהערט. מאן האט צווייגיליא
בעפירכטעט. מאן פירכטעט דאס דיא נייען געדאנקען דעם ניינצעהנטען
יאהרהונדערטס דיע פעסטיגקייט אין דער טרייע צו גאט אינד צור טהארא ערשייטערן
קענטען. אונד דיע אנדערן, דיע פערטווענס פאללער פאן דער דייטשען גליבענסטרייע
דאכמען

שם משמעון

דאסמען פירכטעמען. דאס דאס טהאראשטאדאס דאס פארשען אין דער לעהרע ליידען
מיסמע אונטער דעם גרעסערען אלגעמינערן בילדונגס בעדירפניס דער צייט. נון
מינע אנדעכטיגען דורך איינען גרוסען טהייל דעם נינצעהנטען יאהרהונדערטס ביס אן
דאס ענדע נינג אונזער פערקלערטער אונד אן דער שוועלע דעם נייען יאהרהונדערטס
הוכטע דער מאן זיינע גרוסע זעללע אום. דער דער געבילדעטע אונד צוגלייך צו
דען טהאראנעלעהרעטעמען געהערטע. דאס ערפילט אונס מיט גראסער צופעדריכט
אונד זיין ביישפיעל ווירד אין דער ידישען געשיכטע און נאך דיעזער ריכטונג
היין זענענדיין גאנצורקען נאך לאנגע. לאנגע צייט. הלל מחייב את העניים
ר' אלעזר בן הרסום מחייב את העשירים זאגט דער תלמוד (ומא ליה)
הילל פיהרט מאן אן. ווען ארמע לייטע זאגען וויר קענען ניכט דעם געזעמטע
נאכקומען אונד וויר קענען פאן זינדען ניכט פרייבלייבען. דען דיע נאשה. דיע
ארמוטה פערפיהרט אונס. אונד ווען איין רייכער שפריכט דער גלאנץ מיינעם
בעזימטעם איזט צו פערפיהרעניש אונד פאלט איך געזינדיגעט האבע האט ער מיך
פערלאקט. ווען איך מיט דער הייליגער לעהרע מיך ניכט בעשעפטיגטע זא האט מיין
רייכטום מיך געבלענדעט אונד אבעהאלטען, דא זא זאגט דער תלמוד ווייזט מאן
היין און דעם רייכטעמען מאן זיינער צייט, דער זא פראס אונד זא געלעהרט וואר.
וויר אבער. מיינע אנדעכטיגען. וויר אללע, ארם אונד רייך יונג אונד אלט. ווייזען
היין און דען פרייהערן ווילהעלעם קארל פאן ראטהשילד. דען. דען ניכטס אין
דער וועלט האט וואנקערט מאכען קענען אין זיינער טרייע צו גאט. צור
גאטעסלעהרע אונד צו דען מענטשען. אן טאנכע רייכען זאגען. עס איזט גענוג
ווען וויר איינען אונזערער קליינען פינגער. איין קליינעם צעהנטעל הינגעבען אן
דיע ארמען. דאן קענען דיע אנדערען פינגער אללעס אנדערע טהון. דארום הערען
וויר ניכט און הינצווייזען און דען פרייהערן ווילהעלעם קארל פאן ראטהשילד. דער
זיינע הענדען מיט אללען איהרען פינגערן ריינגעהאלטען האט פאר וויינען שעפער.
דיעזע פינגער האבען ניכטס בעריהרט וואס גיעדריג וואר. ניכטס וואס ניכט צו
גאט זיך ערהעבען קונטע.

אונד זא ערהערע דען גאט דאס געבעט שיהא שלום במנוחתו . . . אן
מיינע אנדעכטיגען ווא דיעזעס קליינאר. דיעזען פרייהערן ווילהעלעם קארל פאן
ראטהשילד איינפאך בעשטאטעט האבען. אינד ער אין זיינען גראבע אונגעשטערט
רהגעט. זא איזט דאס ניכט אללעס. וואס ער זיך ווינשטע. ער ווינשטע זיך דאס.
דיע איהם נאכפאלגען. נייע עטוואס טהון. וואס זיינען פריעדען אין דער עוונגקייט
שמערע

שמעון, דאס דייע צוקונפט, דאס דאס ינגערע געשלעכט איז נאך בעגליקע. דאס איז דער עוויגקייט. דאס וואו אונזער געבעט, מייע אנדעכטיגען. דאס גאט פאר אללעס איז וויינען נאכקומען מעגע ערשטעווען לאסען מענער אונד פרויען נאך וויינעס זינע פאן וויינער ארט. דאס ווירד דען רוהם אונד דען זעגען דעס הוועס דעם פרייהערן פאן ראטהשילד מעהרען אונד ערהאלטען אונד דער שלום במנוחתו. דער פרויע. דאס גליק אונד דער בלייבענדע לאהן אונד רוהם און ערדען ווי פיר דען גרוסען. אונפערגעסליכען מאן דעסען אנדענקען איין זעגען אונס בלייבט פיר אללע צייטען אמען !

תפלה לדוד

בהרחיבי בנפשי עוז לכתוב זה ספר תולדות שר וגדול ליהודים מרן שמעון וואלף ראטהשילד ז"ל ולקראו שמו עליו בראש. לא לגדל עוד את שמו כי מה אוכל אנוכי להוסיף עוד על עטרת השם טוב. אשר זה כבר מעל כל נזר הפארה תעטרתו והוא מהולל בלא תהלתי ומשובח בדומיתי הכי מהצורך להודיע ולגלות כי הם השמש והבים 'אותו לאורו כי יהל' רק נפשי הוא אשר נכספת להביא בכוריה למען דעת כל עמי הארץ. כי לא אלמן ישראל בכל דור ודור מאנשי שם. חכמים ונבונים אשר חזקו ואמצו את לבבו. למען לא יכבו בו גר האלקים. כי הנשיאים האלה הם הביאו לו תמיד שמן זית וך להעלות המאור הזה בלבו הנדבא. מה גם על איש המרוסם דגל מרבבה בהמנוח יסבר פה דוברי שקר. ולא יתצו לשונם. יראו שונאיו יבושו ויכלטו מבקשי רעותינו מכני לא בריתנו כי על ישראל הי' הדרתו. ובעשרו הרב לא העיר לא קנאה ולא שנאה לאשר הי' דויש טוב לעמו בפרט ולמין אנושי בכלל. אף גדולי הצוררים יאלמו דום והבישו אל איש התהלה הזאת כרחשי כבוד ויכופו כאגמון ראשם לתנתו לשם ולתהלה. תוכו רצון נוסת צוף טוב טעם ודעת המוסר למחלקות אנשים האדירים והחסידים. הלומדים והמשכילים. הן בעת החי' הראשונים הני' אנוי' דשטטו גדיפיהו משמניהו עושרם שמור לרעתם שמנו עבתו לשכות אל מחוללהם יכירו וידעו כי להמנוח לא ענקתו נאוו ולא שם זהב כסלו אך צדק צדק דרך. החסידים יתחדו מבית ומבחוץ יהיו מצופים זהב טהור המדות ויקחו ממנו נימוסי תפארת האדם וילמדו ממנו דרכי ההרצות במשא ומתן ויגיע כפיהם כי יאכלו אשריהם המשכילים אשר יאמרו שפתינו אתנו יהיו גם דורשי אלקים ביראתם הקודמת לחכמתם הלומדי למד

תפלה לדוד

יאהבו את הדבקים בתורה איש את רעהו יעזרוו אמת והשלוש יאהבו. ולאחיו יאמר חזק ותחזק ללכת באור ה'. ממנו ילמדו וכן יעשו. כי המנוח ה' איש אשכולות אוצר כלי חמדה במעלות זמרות יקרות נקבצו בבתי נפשו פנימה. ולא צדורנה אשה רעותה עושרו ויושרו ה' לו למתנת שמים הבאה בכח התורה. וכן אמרן חכמי' שלש מתנות נביאו בעולם זכה באחת מהן נשל כל חמדת העולם. זכס בחכמה זכה בכל אימתי בזמן שהם מתנת שמים ובאות ברוח התורה אבל גבורתו ועשרו של בשר דם אינן כלום וכן אמר ירמיהו הנביא : אל יתהלל החכם בחכמתו גבור בנבורתו עשיר בעושרו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע (מרדכי במדבר כ"ב) ר"ל חכם הלומד מכל אדם תורה ודעת גבור לבבוש את יצרו ועשיר לישמוח בחלקו ולעשות צדקה וחסד נאום ה' :

ואני תפלה ! את נפש יקרה וזכה נשמת ר' שמעון ב"ר קלוגימים קלמן באראן ראמהשילד אשר צדקותך הלכו לפניך ומלאכי השדת המליצו בעדך ואמרו צדקת ה' עשתה ומשפטה עם ישראל חלי נא פני אבינו שבשמים בעד אחיך בני עמך. אשר היו אהובים ויקרים לך בעת שכנת בתוכם פה עלי חלד ארצה כי ה' יגונן עליהם וישגיאל שלומם ואישים להרים קרנם בכבוד ובתפארת ובתוכם גם אנכי הנדבא ונענה תחת תלאות ופגעי הזמן אשר ירדפוני מנוחה ויהלמוני ראש אל הרהום ישמע תהנתך ויהי צורי ומישגבי לישועה ולנחמה לפרנסה ולכלכלה. לך בשלום צדורה בצדק החיים וימחה ה' דמעה מכל פנים אמן :

דוד תאומים

קאלאמעא ה' ג' לידה אשר בו ישועות מקיפות כסתר לש"ק

אני אוסר באיסור השנת גאול ובחיווא דרבנן דלית ל' אסותא לכל איש שלא ידפיס את מחברתי הנוכחי הן כלו או מקצתו בלתי רשותי .

